

Додаток
до наказу по ДНМУ
від 04.11.2020, № 680

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

УХВАЛЕНО

Вченою радою ДНМУ
від 03.листопада.2020 р.
протокол № 4

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом в.о. ректора ДНМУ
від 04.листопада.2020 р.
№ 680

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В
ДОНЕЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

I. Загальні положення

1.1. Положення про дистанційне навчання в Донецькому національному медичному університеті (далі - Положення) визначає основні засади організації та здійснення дистанційного навчання в Донецькому національному медичному університеті (далі - Університет).

1.2. Положення розроблено відповідно до: Конституції України, Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про освіту», наказу Міністерства освіти і науки України № 466 «Про затвердження положення про дистанційне навчання» та нормативної бази Університету.

1.3. Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і компетенцій здобувача освіти або слухача, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних науково-педагогічних методів та інформаційно-телекомунікаційних технологій.

1.4. Завданням дистанційного навчання є забезпечення здобувачам вищої освіти та слухачам можливості реалізації права на здобуття вищої освіти та професійної кваліфікації або підвищення кваліфікації відповідно до їх здібностей без необхідності фізичного перебування здобувача або слухача на базі навчання.

1.5. Дистанційне навчання в Університеті здійснюється шляхом використання освітньої платформи для дистанційного навчання на базі G Suite for Education від компанії Google (далі - Платформа) та за допомогою інших програмних продуктів та онлайн-сервісів.

1.6. Технічне та інформаційно-технологічне забезпечення, організація і підтримка Платформи в Університеті здійснюється відділом дистанційного навчання за підтримки інформаційно-телекомунікаційного відділу, відділу контролю якості освіти та навчального відділу.

1.7. У цьому Положенні терміни і поняття вживаються у таких значеннях:

асинхронний режим - взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому функціонал Платформи, електронну пошту, месенджери, тощо;

веб-ресурси навчальних дисциплін - систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння освітніх компонентів (теоретичних знань, практичних навичок та компетенцій) яке доступне через мережу Інтернет безпосередньо на Платформі або на сайтах кафедр Донецького національного медичного університету за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів;

дистанційний курс – сукупність інформаційних ресурсів та методів контролю засвоєння знань та умінь, який є достатнім для забезпечення дистанційного навчання за окремою навчальною дисципліною;

інформаційно-телекомунікаційні технології дистанційного навчання - технології створення, зберігання, структурування, використання та спільного доступу до інформаційних ресурсів навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації, супроводу та контролю освітнього процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення, хмарних онлайн-сервісів та засобів інформаційно-телекомунікаційного зв'язку, перш за все всесвітньої мережі Інтернет;

освітня платформа для дистанційного навчання - це відкрите віртуальне освітнє середовище у Донецькому національному медичному університеті на базі хмарного онлайн-сервісу G Suite for Education від компанії Google з додатковим використанням інших програмних продуктів та онлайн-сервісів, яке надає науково-педагогічним працівникам можливість реалізувати надання освітніх послуг, а здобувачам вищої освіти та слухачам отримати освітні послуги у дистанційному форматі шляхом організації інтерактивної взаємодії між науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти і слухачами, а також має засоби управління та контролю процесу дистанційного навчання;

науково-педагогічні методи дистанційного навчання - система засобів, прийомів та алгоритмів дій, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, засвоєння теоретичних знань, умінь та компетенцій здобувачами освіти та слухачами;

синхронний режим - взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (аудіо- та відеоконференції, активні чати у текстових месенджерах);

система управління дистанційним навчанням - програмне забезпечення, призначене для організації освітнього процесу та контролю за ним через мережу Інтернет;

суб'єкти дистанційного навчання - особи, які навчаються (здобувачі вищої освіти, лікарі-інтерни, слухачі), та особи, які забезпечують дистанційний освітній процес (науково-педагогічні працівники, тощо);

II. Мета, завдання та основні засади дистанційного навчання

2.1. Метою реалізації дистанційного навчання в Університеті є

- надання освітніх послуг без необхідності фізичного знаходження на базі навчання, шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно- телекомунікаційних технологій;
- надання здобувачам вищої освіти, слухачам освіти можливості отримати необхідні

та поглиблені знання, набуті досвід систематичного професійного самовдосконалення відповідно до обраної спеціальності та освітньої програми з використанням технологій дистанційного навчання;

- реалізація креативних підходів викладання дисциплін за рахунок сучасних методів та технологій вивчення освітніх компонентів;

- надання можливостей для здобувачів вищої освіти та слухачів дистанційно вивчати не тільки дисципліни, затверджені навчальним планом, але й інші дистанційні курси, розміщені на Платформі.

2.2. Основними завданнями Університету з впровадження дистанційного навчання є:

- забезпечити системний підхід щодо управління та організації дистанційного навчання в Університеті, включаючи заходи мотивації всіх учасників освітнього процесу;

- розробляти та постійно оновлювати дистанційні курси, використовуючи технологічні можливості Платформи та новітні педагогічні методи;

- підтримувати, оновлювати та розширювати можливості інформаційно-технологічного та інфраструктурного забезпечення дистанційного навчання;

- впроваджувати компоненти дистанційного навчання у традиційний (очний) освітній процес та змішану форму навчання для актуалізації та покращення набутих знань та умінь здобувачів освіти та слухачів;

- надати можливість здобувачам вищої освіти та слухачам вивчати дистанційно освітні компоненти, передбачені навчальними планами спеціальності (освітніми програмами), вивчати інші дистанційні курси, розміщені у Платформі та отримувати відповідні сертифікати;

- забезпечити індивідуалізацію навчання відповідно до потреб, особливостей і можливостей здобувачів вищої освіти і слухачів;

- забезпечити підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Університету щодо розроблення і використання веб-ресурсів та психолого-педагогічних технологій дистанційного навчання.

2.3. Дистанційне навчання може імплементуватися як:

- форма організації та реалізації освітнього процесу здобувачів вищої освіти;

- форма організації та реалізації освітнього процесу лікарів-інтернів;

- форма організації та реалізації процесу підвищення кваліфікації або спеціалізації;

- форма самостійної роботи здобувачів вищої освіти;

- спосіб надання освітніх послуг слухачам та особам, що бажають пройти дистанційні курси та отримати відповідні сертифікати.

2.4. Дистанційне навчання в Університеті передбачає дистанційне засвоєння освітніх компонентів (окрім окремих практичних навичок), що визначені навчальними планами, в тому числі складання заліків, екзаменів та проходження інших форм підсумкового контролю. Дистанційне навчання може застосовуватись для освітніх програм, якщо це не суперечить умовам реалізації освітньої програми, а також для надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації.

2.5. Обсяг, структура і якість знань, умінь та навичок, що набувають дистанційно, мають відповідати вимогам стандарту вищої освіти за спеціальностями.

III. Управління дистанційним навчанням

3.1. Загальне управління дистанційним навчанням здійснюється ректором Університету.

3.2. Оперативне управління здійснює начальник відділу дистанційного навчання, шляхом вирішення загальних питань планування, організації, координації й контролю у сфері реалізації дистанційного навчання. До його функцій належить:

- забезпечення реалізації політики Університету у сфері дистанційного навчання;
- розроблення пропозицій і рекомендацій щодо поліпшення дистанційного навчання;
- розроблення критеріїв, засобів і систем контролю якості дистанційного навчання.

3.3. Заходи щодо планування, організації, контролю залучення науково-педагогічних працівників до процесу дистанційного навчання здійснює відділ дистанційного навчання. Відділ співпрацює з Вченою радою Університету, ректоратом, інформаційно-телекомунікаційним відділом, відділом контролю якості освіти та навчальним відділом щодо визначення перспектив розвитку дистанційного навчання в Університеті, реалізації та вдосконалення дистанційного навчання або окремих дисциплін на Платформі.

Особливості організації освітнього процесу та зарахування результатів дистанційного навчання

4.1. Учасниками дистанційного навчання можуть бути:

- здобувачі вищої освіти;
- лікарі-інтерни;
- слухачі курсів підвищення кваліфікації або спеціалізації;
- науково-педагогічні працівники;
- фахівці з інформаційних технологій, адміністратори дистанційного навчання,

програмісти тощо.

4.2. Робочий час науково-педагогічних працівників, які забезпечують дистанційне навчання, регламентується Наказом Міністерства освіти і науки України від 7 серпня 2002 року № 450 та нормативною базою Університету.

4.3. Освітній процес у формі дистанційного навчання в Університеті організовується на підставі навчальних планів, розроблених відповідно до освітніх програм, які в свою чергу розробляють відповідно до стандартів вищої освіти і вимог технологій дистанційного навчання.

4.4. Дистанційне навчання здійснюється у наступних формах: дистанційні заняття у синхронному та асинхронному режимі; самостійна робота, контрольні заходи. Основною формою організації дистанційного навчання є самостійна робота, за винятком випадків, що унеможливають проведення очного процесу навчання в Університеті (загальний карантин, надзвичайна ситуація, тощо).

Самостійна робота передбачає використання навчальних матеріалів дистанційних курсів та наступне проведення контрольних заходів оцінки якості засвоєння матеріалу. Вимоги щодо самостійного вивчення навчального матеріалу конкретної дисципліни визначаються робочою навчальною програмою дисципліни, методичними вказівками, інструкціями і завданнями, що складають методичне та інформаційне забезпечення дистанційного курсу.

4.5. Основними видами дистанційних навчальних занять при дистанційному навчанні в Університеті є: лекція, семінар та практичне заняття.

4.5.1. Лекція у дистанційному навчанні - навчальне заняття, на якому здобувачі вищої освіти, лікарі-інтерни або слухачі отримують аудіовізуальну інформацію лекційного матеріалу через засоби телекомунікаційного зв'язку, як у синхронному режимі, коли студенти можуть отримувати інформацію від лектора і ставити йому запитання в реальному вимірі часу, так і в асинхронному, коли студенти отримують аудіовізуальний запис лекційного матеріалу.

4.5.2. Семінар у дистанційному навчанні - це навчальне заняття, під час якого відбувається обговорення теми, проблемного питання, до якого слухачі готують виступи на підставі виконаних дистанційно завдань.

4.5.3. Практичне заняття у дистанційному навчанні - це навчальне заняття, в рамках якого відбувається детальний розгляд теоретичних питань за темою, оцінка якості засвоєння набутих знань, закріплюються та перевіряються практичні навички та фахові компетенції шляхом індивідуального виконання здобувачами освіти та слухачами тестових

або письмових завдань та практичних завдань, сформульованих у дистанційному курсі.

4.6. До інших видів навчальних занять при здійсненні дистанційного освітнього процесу можуть відноситись ділові ігри, тематичні доповіді, тощо. Ці види навчальних занять можуть проводитись дистанційно у синхронному або асинхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

4.7. Контрольні заходи з певної освітньої компоненти при реалізації дистанційного навчання в Університеті включають поточний контроль, підсумковий модульний контроль та залік.

Контрольні заходи в Університеті можуть здійснюватися дистанційно з використанням можливостей інформаційно-телекомунікаційних технологій, зокрема шляхом тестування, письмових завдань та усних відповідей під час відеоконференції за умови забезпечення автентифікації того, хто навчається.

V. Особливості організації і функціонування Платформи

5.1. Для організації освітнього процесу на основі технологій дистанційного навчання Університет використовує Платформу, що створена на базі:

- G Suite for Education (набір хмарних онлайн-сервісів від компанії Google для побудови інформаційно-освітньої структури закладу освіти та відкритого освітнього середовища з автентифікацією викладачів та тих, хто навчається);
- сайту Університету та сайтів кафедр;
- інформаційних каналів та чатів у месенджері Telegram.

Платформа передбачає застосування інших програмних продуктів, призначених для реалізації дистанційного навчання.

5.2. При використанні G Suite for Education:

- співробітники відділу дистанційного навчання розробляють інструкції та інші навчальні матеріали стосовно використання Платформи для науково-педагогічних працівників та тих, хто навчається, у разі необхідності – надають консультації та проводять майстер-класи (у тому числі онлайн), адмініструють Платформу (додавання нових користувачів, актуалізація даних користувачів та структурних підрозділів Університету);
- науково-педагогічні працівники створюють дистанційні курси, проводять лекції, семінари та практичні заняття, розробляють, завантажують, розподіляють та перевіряють завдання, проводять усі види контролю, тощо;
- здобувачі вищої освіти, лікарі-інтерни та слухачі отримують доступ до навчальних матеріалів, представлених у різноманітних формах (текст, відео, презентація, тощо),

виконують завдання з дисципліни, а також мають можливість інтерактивного спілкування.

5.3. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання в Університеті здійснює інформаційно-телекомунікаційний відділ та адміністративно-господарський відділ на чолі з проректором за адміністративно-господарської діяльності.

5.4. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференції тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління освітнім процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах;

- інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання Університету цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації освітнього процесу у синхронному та асинхронному режимах;

- програмне забезпечення загального та спеціального призначення (у тому числі для осіб з особливими потребами), яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами.

5.5. Платформа розміщується на хмарних онлайн-сервісах та серверах Університету. Адміністрування Платформи здійснюється працівниками відділу дистанційного навчання, серверів Університету - працівниками інформаційно-телекомунікаційного відділу.

5.6. Веб-ресурси Платформи включають:

- дистанційні курси, розроблені у G Suite for Education за якими здійснюється навчання здобувачів вищої освіти відповідно до навчальних планів під керівництвом і контролем науково-педагогічних працівників. Доступ до цих курсів відбувається за реєстрацією кожного здобувача вищої освіти;

- дистанційні курси, розроблені у G Suite for Education за якими здійснюється навчання лікарів-інтернів відповідно до навчальних планів під керівництвом і контролем науково-педагогічних працівників. Доступ до цих курсів відбувається за реєстрацією кожного лікаря-інтерна;

- дистанційні курси, розроблені у G Suite for Education, за якими здійснюється навчання слухачів (підвищення кваліфікації або спеціалізація). Доступ до цих курсів відбувається за реєстрацією кожного слухача;

5.7. Відділ дистанційного навчання при адмініструванні Платформи виконує такі функції:

- відтворює організаційну структуру Університету на базі Платформи;
- забезпечує належне функціонування усіх елементів Платформи;
- проводить реєстрацію нових користувачів Платформи: науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, лікарів-інтернів, слухачів та інших;
- оновлює інформацію щодо структурних підрозділів та користувачів Платформи відповідно до змін, що відбуваються;
- зберігає, накопичує, систематизує та надає доступ до веб-ресурсів навчальних дисциплін;
- розподіляє права доступу до окремих елементів Платформи для всіх учасників процесу дистанційного навчання;
- надає технічну консультацію учасникам освітнього процесу щодо створення веб-ресурсів, проведення навчальних занять, контрольних заходів тощо;
- зберігає та надає керівництву Університету статистичну інформацію щодо залучення науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, лікарів-інтернів та слухачів до процесу дистанційного навчання.

Організаційні засади та забезпечення якості дистанційного навчання в Університеті

6.1. Створення, доповнення та корегування дистанційних курсів Платформи здійснюється, переважно, науково-педагогічними працівниками Університету.

6.2. Дидактичне та методичне наповнення дистанційного курсу є спільною інтелектуальною власністю науково-педагогічних працівників та Університету. Авторське особисте немайнове право на службовий твір належить його автору. Виключне майнове право на службовий твір належить Університету, якщо інше не передбачено трудовим договором (контрактом) та (або) цивільно-правовим договором між автором та Університетом.

6.3. Університет отримує майнові права та право самостійного використання дистанційних курсів, які розроблені як юридичними, так і фізичними особами, на договірних засадах при повному збереженні авторських прав.

6.4. Для забезпечення якості дистанційного навчання науково-педагогічні працівники мають включати такі елементи дистанційного курсу з наведених нижче:

- робочі навчальні плани дисциплін;
- рекомендації щодо використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;
- мультимедійні лекційні матеріали;

- практичні завдання із рекомендаціями щодо їх виконання;
- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів або тестування із перевіркою науково-педагогічними працівниками:

- відео- та аудіозаписи лекцій (за необхідності асинхронного проведення лекцій);
- ділові ігри з методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- електронні бібліотеки чи посилання на них;
- списки рекомендованої літератури.

Перелік веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), необхідних для забезпечення дистанційного навчання, визначається кафедрами залежно від профілю навчальної дисципліни.

VII. Прикінцеві положення

7.1. Положення набирає чинності з моменту його затвердження.

7.2. Зміни та доповнення до цього Положення можуть вноситися наказом ректора Університету.

7.3. У випадку внесення змін або доповнень у нормативно-правові документи, що регламентують питання цього Положення, відповідні пункти Положення втрачають свою чинність і вступають у дію внесені зміни.